

Saarde Sõnumid

Nr 8 (257) 20. september 2024

Tere, kool!

Surju Kool alustas uut õppeaastat traditsiooniliselt 1. septembril aktuse, klassijuhataja tunni ning tordisõomisega.

Oma esimese aabitsa said 11 esimese klassi õpilast – Getri Arabella Afanasjev, Revo Bilan, Rainer Kiisk, Elias Koronen, Arabella Kuusk, Lennart Lall, Mathias Merimaa, Mia Maris Mölder, Päril Soobik, Triinu-Liis Tähtla ja Marleen Vessik. 1. klassi klassijuhataja on Kersti Hunt.

Juba esimestel nädalatel ootasid ees põnevad KIK-projekti õppekäigud.

1. klass külastas oma esimese õppekäigu raames Pärnu Koidula muuseumi programmi “Meil aiaäärne tänavas”. Muuseumi aias tutvuti Lolla lapsepõlve mängumaaga erinevate aktiivõppe meetodite abil, seal kasvavate puude, põõsaste ning rohttaimedega. Luubiga uuriti putukahotelli, otsiti erinevaid puulehti ja taimi ning mängiti keksu.

2. klassi õppekäik viis lapsed Perno Hariduskeskuse Tehnikamajja, kus praktilise õppeprogrammi käigus saadi teada, mis on elektrivool ja vooluring ning kuidas jõuab elekter meie kodudesse. Praktikumis õpiti ise kindlaks

Surju Kooli 1. klass. Foto: Valter Tominga

tegema erinevate materjalide elektrijuhtivust ja koostati vooluring.

5. ja 6. klass osalesid õppeprogrammis “Eestimaa ohtlik loodus?”. Keskkonnaameti spetsialisti Kalle Kõllamaa juhendamisel õpiti ohutut käitumist looduses, mis on seotud metsloomade ja eluohtlikult mürgiste taimede ning seentega. Arutleti, mis on müüt ja tegelikkus. Koolimaja ümbruses ning looduse õpperajal vaa-

deldi taimi, puid ja otsiti loomade tegevusjälgi. Tutvuti loodusega erinevate meelte abil.

9. septembril aga tähistati Surju koolis rahvusvahelist kirjaoskuse päeva võõrkeelse ilukirjanduse lugemistunniga.

Toredat õppeaasta jätku!

Ave Kartau
Kersti Hunt

2. klassi lapsed multimeetriga elektrijuhtivust määramas. Foto: Ave Kartau

Surju Kooli lasteaed: “Ise teen ja ise proovin, ise katsetan ja uurin!”

Nii nagu koolis, algas ka lasteaia uus õppeaasta täis põnevust ja uusi sõpru. Meie lasteaiaperega liitus sellest sügisest 7 uut last. Päikesejänkude rühmas on meie kõige nooremad vanuses 1,5-3 aastat ja neid on 12, vabu kohti 3. Need väikesed avastajad on pidevas liikumises ja nende uudishimu on lõputu. Õpetajad Gerli, Regina ja Jaana loovad keskkonna, kus iga päev on täis lõbusat tegevust ja sooja hoolitsust, et toetada nende arengu iga sammu. Lepatriinude rühmas tegutseb 17 särasilmset 3-5-aastast last, keda juhendavad alati naeratavad Piret, Tiina ja Karmen. Päeva jooksul pakutakse mitmekesiseid tegevusi, mis on kohandatud laste vanusele ja arengutasemele. Rühmas on vabu kohti veel 1-le lapsele. Meie kõige vanem rühm Päevakoerad, 5-6-aastased, on hetkel kõige arvukam ja vabu kohti ei ole. Rõõmsameelsed õpetajad Kristel, Kristi ja Signe keskenduvad sellele, et valmistada lapsi ette koolieluks, aidates neil arendada

enesekindlust ja iseseisvust, õpitakse läbi loovuse ja mängu. Liikumisõpetaja Rometi rolli on samuti väga tähtis, pakkudes lastele mitmekesiseid ja kaa-sahaaravaid tegevusi, mis aitavad arendada laste motoorseid oskusi, koordineerimist ja meeskonnatööd. Muusikaõpetaja Piia toob lasteaia igapäevaelu helide ja rütmide rikkuse, aidates lastel avastada maailma läbi muusika. Eelkooliõpetaja Hanna-Liisa aitab valmistada kooli väljakutseteks, arendades samal ajal nende sotsiaalseid, emotsionaalseid ja akadeemilisi oskusi. Ta on laste arengu partner, kes koostöös rühmaõpetajaga loob aluse, millele lapsed saavad kindlalt toetuda oma haridusteel. Lasteaialastele pakutavad huviringid on jalgpall ja tantsutrenn tüdrukutele, mida pikki aastaid on soovitud.

Teeme, proovime, katsetame ja uurime!

Maarit Koger
Õppejuht

Päevakoerad tööhoos. Foto: Kristel Karu

Lepatriinude lemmikmäng. Foto: Piret Raidla

Päikesejänkude raamatuklubi. Foto: Gerli Afanasjev

Sügisandide näitus. Foto: Piret Raidla

Vallavanema veerg

Head vallaelanikud!

Septembrikuu on jõudnud poole peale, lapsed on harjunud uuesti kooli ja lasteaiategevustega ning täiskasvanud pöördunud pärast puhkuste perioodi argipäevaste toimetamise juurde.

Vallavalitsus on käesoleva kuu esimeses pooles kohtunud neljas erinevas asukohas vallakodanikega, et läbi viia avalikud arutelud teemal „Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028“ muutmise. Täna kõiki, kes said nendel kohtumistel osaleda ja üheskoos arutada arengukavas planeeritud tegevusi ning päevakorda kerkinud murekohti. Kohtumistel esile toodud probleemid oleme võtnud arutlusele ja jõudumööda neid ka juba lahendanud.

Rõõm on tõdeda, et Kilingi-Nõmme Muusikakool ja klubi on saanud endale uued juhid, kes jätkavad eelkäijate poolt tehtud tööd ning annavad oma panuse asutuste edaspidisesse arengusse.

Ees on ootamas Maal elamise päev, Saarde Kiriku taasühitsemise 165. aastapäev, ettevõtluspäev ja palju muud põnevaid. Loodan, et leiate võimaluse osaleda sellel kaunil ja soojal septembrikuul korraldataval üritustel ning nautida üheskoos korraldajate poolt pakutavaid programme.

Ilusat suve lõppu ja värviküllase sügise algust!

Vallavanem Raivo Ott

UUS TÖÖTAJA

Kilingi-Nõmme klubil on uus juhataja Annika Põltsam

Mina olen Saarde kandi juurtega Annika Põltsam, konkurssikomisjon valis mind Kilingi-Nõmme klubi juhatajaks.

Kasvasin üles Jäärja külas, Sossemetsa talus ja lõpetasin 1994. aastal Kilingi-Nõmme Keskkooli. Pärast seda õppisin Tartu Ülikoolis eesti filoloogiat ning töötasin nii ajakirjaniku ja kirjastaja, koolitaja kui kultuuriasutuste juhina. Kuus aastat panustasin Paikuse kultuuri, esialgu muuseumis ning seejärel vastloodud Seljametsa rahvamaja juhatajana.

Elan perega Suur-Pärnu ja Saarde valla vahel vanas talukohas. Nii minu ema kui isa poolsed juured on Saarest, seepärast kannan uhkusega omavalmistatud Saarde rahva-

rõivaid.

Esimesed muljed klubist on head, siin on hästi toimiv meeskond ja toimub palju üritusi. Sündmusi plaanin senisega samas mahus edasi nii klubis kui Tali Seltsimajas. Plaanis on ka uusi algatusi ning head ideed on huviliste poolt teretulnud!

Turvalise Saarde eest hoolitseb uus piirkonnapolitseinik

Minu nimi on Mark Gabriel ning alates sellest sügisest olen Häädemeeste ja Saarde valla uus piirkonnapolitseinik. Sarnaselt oma eelkäijatele, Kevin Aasale ja Andris Avamerele soovin luua hea kontakti kogukonnaga ning olla see, kelle poole saab probleemidega pöörduda – leiame koos muredele lahenduse.

Minu varasem teenistusmööduks Ida-Virumaal, kus töötasin piirivalvebüroos. Sellest tulenevalt on mul kogemusi piirialade alade võlude ja valudega. Usun, et saan oma senist kogemust rakendada ka siin ning seeläbi luua turvalisema elukeskkonna meie inimestele.

Häädemeestele kolisin ma 2016. aastal ning naudin väga siin elamist ning siinseid inimesi. Teeme kõik koos nii, et

elu meie kodukandis oleks turvaline ja meeldiv, nagu kõlab ka Politsei- ja Piirivalveameti missioon „Koostöös loome turvalisust“.

Saarde Vallavolikogu istungil

15. augustil 2024 toimus Saarde Vallavolikogu istung Kilingi-Nõmme Klubis. Istungil osales 13 volikogu liiget. Istungi päevakorras oli 5 punkti.

1. Võeti vastu otsus „Saarde valla tuulepargi ja tuulepargi toimimiseks vajaliku taristu kavandamise kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“.

2. Otsustati lõpetada määruse eelnõu „Saarde Vallavolikogu 17.10.2018 määruse nr 28 „Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028“ muutmise“. 1. lugemine ja saata avalikule väljapanekule.

3. Võeti vastu otsus „Vallavalitsuse (ametiasutuse) struktuuri ja teenistuskohade koosseisu kindistamine“. Lastekaitse spetsialisti ametikoht muudeti laste heaolu spetsialisti ametikohaks. Vallavalitsuse struktuuri lisati taastuenergia spetsialisti tähtajaline ametikoht.

4. Võeti vastu otsus „Arvamuse andmine Kanaküla III uuringu-ruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta“.

5. Kuulati informatsiooni Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi remondist ning kooli- ja lasteaiateed alustavate laste kohta. Vallavanem andis ülevaate kruusateede remontidest.

Istung on järelvaadatav: <https://www.youtube.com/watch?v=s3YPWk1HUmU>

Kõigi Saarde Vallavolikogu otsuste, määruste ja protokollidega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee. Vallavolikogu määrused avaldatakse ka elektroonses Riigi Teatajas www.riigiteataja.ee.

Saarde Vallavalitsuse istungitel

21. augustil toimunud istungil:

1. Otsustati eraldada Saarde valla 2024. a eelarvest kultuuri-, spordi- ja külaliikumise sihtotstarbeline mittetulundustegevuse toetus (tegevusala 08109 Saarde valla seltsitegevusele) kogusummas 400 (nelisada) eurot Surju-Ilvese küla Seltsi poolt toetuse saamiseks esitatud taotluses toodud tegevuste läbiviimiseks.

2. Kiideti heaks hajaasustuse programmist eraldatud toetuse kasutamise kohta esitatud projekti aruanne.

3. Väljastati Pindi Kinnisvara OÜ-le välireklaami paigaldusluba.

4. Aruti neli sotsiaalvaldkonna korraldust.

5. Toimus Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi kodukorra projekti arutelu.

28. augustil toimunud istungil:

1. Kiideti heaks kolm hajaasustuse programmist eraldatud toetuse kasutamise kohta esitatud projekti aruannet.

2. Anti ehitusluba puurkaevu rajamiseks Pärnaõie katastriüksusele Ristikülas Saarde vallas.

3. Anti ehitusluba puurkaevu rajamiseks Linkitare katastriüksusele Kalda külas Saarde vallas.

4. Otsustati kinnitada ja anda projekteerimistingimused päikesepargi projekteerimiseks aadressil Pärnu maakond, Saarde vald, Saarde küla, Tankla 4a kinnistule (katastritunnus 71201:001:0110).

5. Otsustati reservfondist raha eraldamine 500 eurot rannavolipaari Nuut/Maidle rahvusvahelistel võistlustel osalemise transpordikulu katteks.

6. Otsustati seada Pärnu maakonnas Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas Pärnu tänav L2 kinnistule registrios nr 9238150, sihtotstarve transpordimaa 100%, PARI-ID 352300) tähtajatu sundvaldus Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutuse (registrikood 90010094, aadress Narva maantee 5, 10117 Tallinn) kasuks.

7. Pikendati neli üürilepingut.

8. Anti kuus sotsiaalvaldkonna korraldust.

9. Otsustati edastada volikogule otsuste eelnõud „Rahalise kohustuse võtmine“; „Saarde Vallavoli-

kogu 20.10.2022 otsuse nr 1-3/63 „Vallavara võõrandamine enampakkumise korras“ muutmise“; „Saarde Vallavolikogu 17.11.2022 otsuse nr 1-3/68 „Vallavara võõrandamine enampakkumise korras“ muutmise“ ja „Vallavara võõrandamine enampakkumise korras“.

10. Toimusid arutelud jooksvates küsimustes: otsustati vastata Kliimaministeeriumile, et Saarde vald on valmis munitsipaalomandisse võtmise küsimusega edasi minema tingimusel, et katastriüksusel olevad hooned on eelnevalt likvideeritud; edastati suunised hallatavatele asutustele eelarve planeerimiseks; otsustati edastada vastus Saarde kogudusele, et käesoleva aasta eelarvelised vahendid on planeeritud ja hetkel vabasid vahendeid ei ole, iga-aastase toetuse võimalikkust käsitletakse eelarve koostamise käigus ja vallavalitsus jätkab toetamist projektide omaosaluse katteks.

04. septembril toimunud istungil:

1. Anti viis sotsiaalvaldkonna korraldust.

2. Otsustati eraldada Saarde valla 2024. a eelarvest kultuuri-, spordi- ja külaliikumise sihtotstarbeline mittetulundustegevuse toetus kogusummas 1122,08 eurot EELK Saarde Katariina koguduse toetuse saamiseks esitatud taotluses toodud tegevuste läbiviimiseks.

3. Otsustati eraldada Saarde valla 2024. a eelarvest kultuuri-, spordi- ja külaliikumise sihtotstarbeline mittetulundustegevuse toetus kogusummas 762 eurot MTÜ Saarde Käsitöö toetuse saamiseks esitatud taotluses toodud tegevuste läbiviimiseks.

4. Otsustati eraldada Saarde valla 2024. a eelarvest kultuuri-, spordi- ja külaliikumise sihtotstarbeline mittetulundustegevuse toetus kogusummas 200 eurot Kilingi-Nõmme Võimlemisklubi Githa toetuse saamiseks esitatud taotluses toodud tegevuste läbiviimiseks.

5. Otsustati eraldada Saarde valla 2024. a eelarvest kultuuri-, spordi- ja külaliikumise sihtotstarbeline mittetulundustegevuse toetus kogusummas 1200 eurot Kilingi-Nõmme Võimlemisklubi Githa toetuse saamiseks esitatud

taotlustes toodud tegevuste läbiviimiseks.

6. Kiideti heaks hajaasustuse programmist eraldatud toetuse kasutamise kohta esitatud projekti aruanne.

7. Otsustati Juhani katastriüksuse jagamine, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.

8. Otsustati Külassaare-Sillajõe katastriüksuse jagamine, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.

9. Otsustati Pihlaka tee 8 katastriüksuse jagamine, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.

10. Otsustati Pihlaka tee 13 katastriüksuse jagamine, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.

11. Otsustati Punapargi tee 33 katastriüksuse jagamine, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine.

12. Otsustati juubeliteotuste maksmine.

13. Otsustati Saarde Vallavalitsuse tänukirja andmine.

14. Kinnitati hallatava asutuse juhi ametijuhend ja määrati palk.

15. Otsustati hallatava asutuse juhi ametisse nimetamine.

16. Otsustati edastada volikogule määruse eelnõu „Maamaksu-määrade kehtestamine“.

17. Toimus Kaitseliidu Pärnumaa maleva taotluse arutelu. Otsustati kooskõlastada Kaitseliidu Pärnumaa maleva poolt laskeharjutuste läbiviimine Lauri karjääris 14.-15.09.2024 kell 08.00-20.00 seoses õppusega.

12. septembril toimunud istungil:

1. Otsustati edastada volikogule vallavalitsusele esitatud Saarde valla tunnustuste andmise ettepanekud ning vastavate otsuste eelnõud.

2. Otsustati edastada volikogule määruse eelnõu „Saarde Vallavolikogu 17.10.2018 määruse nr 28 „Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028“ muutmise“.

Vallavalitsuse istungite protokollidega ja juurdepääsupiiranguteta korraldustega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee.

Saarde valla tuulepargi ja tuulepargi toimimiseks vajaliku taristu kavandamise kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine

Saarde Vallavalitsus teatab, et Saarde Vallavolikogu 15.08.2024 otsusega nr 148 algatati Saarde valla tuulepargi ja tuulepargi toimimiseks vajaliku taristu kavandamise kohaliku omavalitsuse eriplaneering (edaspidi KOV eriplaneering) ja keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi KSH).

KOV eriplaneeringu koostamise eesmärk on valida tuulepargi ja tuulepargi toimimiseks vajaliku taristu (sh elektriühendus liitumispunktiga) püstitamiseks sobivaim asukoht planeeringualal (asukoha eelvaliku tegemine) ning edasi kas: a) määrata valitud asukohas tuulepargi ja taristu ehitusõigus ning lahendada muud PlanS § 126 lõikes 1 nimetatud asjakohased ülesanded (detailse lahenduse koostamine) või b) loobuda detailse lahenduse koosta-

misest ja kehtestada KOV EP asukoha eelvaliku otsuse alusel, kui puuduvad välistavad tegurid tuulepargi edasiseks kavandamiseks projektteerimistingimustega. Asukoha eelvaliku teostamisel lähtutakse keskkonnamõju strateegilise hindamise tingimustest ja -piirangutest ning kavandatava tegevuse keskkonnamõjust, asustuse paiknemisest, kohalikest huvidest ja väärtustest, tuulepargi püstitamise tehnilistest ja majanduslikest eeldustest ning teistest asjakohastest kriteeriumidest, mida tuleb arvesse võtta tuuleparkide püstitamiseks sobivate alade valikul. Tuulepargi püstitamiseks sobiv ala peab arvestama erinevate kehtivate väärtuste ja piirangutega, kuid olema ka sobilik ja tasuv tuulepargi rajamiseks.

Planeeringuala hõlmab ligikaudu 2189 ha. Kavandatava tuulepargi ala jääb

juba olemasoleva Saarde tuulepargi juurde, moodustades sisuliselt Saarde tuulepargi edasiarenduse. Olemasolevate Saarde tuulepargi tuulikute lähedale täiendavate tuulikute rajamine loob võimaluse kompaktse tuulepargiala moodustamiseks, mille mõju ehk häiring nii loodusele kui ka inimesele on väiksem (võrreldes samas mahus täiesti uue arendusalaga). KOV EP planeeringuala piir on OÜ Utilitas Wind taotluse järgi valitud nii, et kaetaks kogu perspektiivse tuulepargi (k.a ühendus liitumispunktiga) arendamiseks sobilik territoorium. Hõlmatud on ka juba olemasoleva Saarde tuulepargi tuulikud, et hinnata täiendavalt rajatavate tuulikute kumulatiivset mõju. KOV EP planeeringuala leidmisel on võetud arvesse ka juba teadaolevat informatsiooni, tehtud (k.a

käimasolevaid) uuringuid ning Saarde tuulepargi järeelseirest saadud andmeid, leidmaks parim võimalik asukoht rajatavale tuulepargile (Saarde tuulepargi edasiarendusele). OÜ Utilitas Wind tõi KOV EP algatamise taotluses välja, et talle kuuluvad taotletud KOV EP planeeringualal mitmed kinnisasjad või on õigus nende kasutamiseks või toimuvad läbirääkimised vastavate õiguste saamiseks. Nõnda on olemas KOV EP elluviimise võimalus pärast selle kehtestamist. Planeeringuala suurus ei tähenda, et KOV eriplaneeringu algatamise taotleja eeldaks, et tuuleparke õnnestub püstitada kogu planeeringuala ulatuses.

KOV EP koostatakse tuulepargi (Saarde tuulepargi edasiarenduse) püstitamiseks Saarde vallas.

Tuuleparkide arendamise

vajaduse tingivad Euroopa Liidu poolt Euroopa kliimamäärusega seatud eesmärgid, milles 2050. aastaks peab Eesti saavutama kliimanetraalsuse.

PlanS § 95 lõike 5 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 33 lõike 1 punkti 2 kohaselt on KOV eriplaneeringu koostamisel KSH läbiviimine kohustuslik. KeHJS § 35 lõike 2 alusel algatatakse KSH selle vajadust põhjendamatult, eesmärgiga KOV eriplaneeringu kui strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju tuvastamine, alternatiivsete võimaluste väljaselgitamine ja ebasoodset mõju leevendavate meetmete väljapakkumine.

KOV eriplaneeringu ja KSH koostamise algataja on Saarde Vallavolikogu

(Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald, e-post: info@saarde.ee).

KOV eriplaneeringu koostamise ja KSH läbiviimise korraldaja on Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald, e-post: info@saarde.ee). Algatatud KOV eriplaneeringu koostaja ja KSH läbiviija leidmiseks viiakse läbi vastav hanke-menetlus.

KOV eriplaneeringu kehtestaja on Saarde Vallavolikogu (Saarde Vallavolikogu (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald, e-post: info@saarde.ee)).

KOV eriplaneeringu ja KSH algatamise otsusega on võimalik tutvuda Saarde vallas Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald tööpäevadel ja veebilehel www.saarde.ee.

Küla liigub

Lähkma-Saunametsa külaselts kutsub eeloleval hooajal põnevatel terviseüritustel osalema. Kogukonnas on aastaid tegeletud süvitsi pärimusmuusika ja pilliõppega, nüüd soovime rohkem tähelepanu suunata ka tervisele ja liikumisele.

Istume me ju liiga palju aega ekraanide taga ning kõikide vanusegruppide jaoks on liikumine väga oluline. Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse eelmisel aastal tellitud uuringu kohaselt liigub enamasti Eesti elanikest vähem kui tervise hoidmiseks ja tugevdamiseks on vajalik. Oluline on mõtteviisi muutmine ja avatud meel. Suured arenguhüpped koosnevad väikestest sammudest oma peres ja kogukonnas. Võime küll ka üksi liikuda ja sporti teha, kuid koos on see motiveerivam.

Septembris korraldab selts spordiürituse "Maast lahti", kus tegevused toimuvad Lähkma külamaja juures oleval madalseiklusrajal ning looduskauis ümbruses. Ürituse viib läbi Slackline OÜ, kes on Eesti

suurim madalseiklusradade ehitusega tegelev ettevõtte ning paigaldas ka külamaja juurde kevadel madalseiklusraja. Raja ehitamise eesmärgiks on pakkuda sinise piirkonna lastele ja lapse-meelsetele ning külalistele rohkem huvitavaid ja kasulikke tegevusvõimalusi värskes õhus.

Lähkma madalseiklusrada on üsna pisike, seetõttu on oluline õppida oma ala spetsialistidelt, kuidas seda kasutada mitmekülgset ja loovalt. Treeningul räägitakse ohutusest, viiakse läbi soojendus, tasakaaluharjutused maapinnal (n-õ juurdeviivad harjutused), erinevad asendid ja harjutused liinil, näidatakse liinide mängulist kasutamist ning toimuvad võistlused. Madalseiklusrajale on oodatud igas eas huvilised ka üritustevälisel ajal, kuid ise peab jälgima ohutust ja kaalupiirangut 100 kg.

Spordiga seotud inimesed kindlasti teavad Pärnumaa sartsakat kepikõn- nientusiasti Sirje Soovikut, kes regulaarselt juhendab kepikõnni gruppe Pärnus,

Sindis ja Saugas. Tulemas on "Sartsupäev Sirjega", mille raames toimub kepikõnni õpituba ja liikumisüritus Lähkma külamaja ümbruses. Õpitakse kepikõnni põhimõtteid, võimaldakse keppidega, tehakse eel- ja järelharjutusi, venitusi. Sirje on väga positiivse ellusuhtumisega ja süstib tegutsemistahet väsimatult ka teistesse. Sirje tuleb Lähkmale koos teiste Pärnumaa kepikõnni entusiastidega. See vahvaseltskond on mõned aastad tagasi siinkandis käinud ning tõepoolest, see eeskuju nakatab!

Suur rõõm on, et praktikaloolist "Keha ja meele tasakaal" juhendab meie oma kogukonna liige Kairit Rosenfeld. Kairit on shindo assistent-instruktor ja tege- lenud pikalt joogaga. Kairit on õppinud traditsioonilist hiina meditsiini ja energeetikat massaaži kuus aastat Eesti Neijingi Koolis ning tege- lenud antud teemadega üle 20 aasta. Praktikalist lii- kumisharjutuste kaudu õpi- takse tundma oma keha ja energiakanaleid. Õpitakse tegema venitamis- ja lõõ-

gastusharjutusi. Räägitakse loomulikust keha ja meele tasakaalust ning näidatakse võtteid, kuidas keha ja vaimu vabastada füüsilis-emotsionaalsetest pingetest ning keha energiad tasakaalus- tada.

Ka tantsimine on liikumine, see on tervisele kasulik ja annab häid emotsioone. Lähkma-Saunametsa külaseltsis on juba aastaid korraldatud pärimusüritusi, kus osalevad huvilised lähemalt ja kaugemalt ning külamaja saal kipub mõnikord väikeseks jääma. Sel talvel on plaan kutsuda külla kogenumad pärimustantsu õpetajad-pillimehed kaugemalt, et oleks taas võimalik pärimustantsu viljeleda kodu- valas. Tuntumad regulaarselt tegutsevad pärimustantsuklubid asuvad näiteks Tallinas, Tartus ja Viljandis. Pärnumaal aga selliseid üritusi napib.

Jälgige reklaami ja tulge osalema. Projekti on rahastatud kohaliku omaalgatuse programmist. Omaosalusega on toetanud Saarde vald.

Tervist kõigile!

Ave Kartau

Saarde kogukonnakiriku 165. sünnipäev 21. septembril

15.00 LASTEPROGRAMM: nukuteatri etendus Karjapoist kuningaks, meisterdamine
16.00 TÄNUJUMALATEENISTUSEL jutlustab Saare-Lääne piiskop ja laulab Saarde Lastekoor
17.00-19.00 kirikuaias avatud KIRIKUKOHVIK
19.00 HEATEGEVUSKONTSERT kiriku remondi heaks: esinevad LIISI KOIKSON, ANNA KANEELINA ja ERKI PÄRNOJA
Piletid 15/20€ müügil Fientas, Kilingi-Nõmme klubis, Saarde Pastoraadis ja kohapeal 20/25€

KUTSE

Kutsume Sind kaasa rääkima!

Selgunud on Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduste esialgsed trassikoridori alternatiivid, mille tutvustamiseks ja tagasiside kogumiseks toimuvad avalikud koosolekud.

Parima lahenduse leidmiseks kutsume Sind protsessis aktiivselt osalema ja kaasa rääkima 25. septembril kell 17.30 Kilingi-Nõmme klubis (Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme).

Planeerimisprotsessi siht on leida trassile asukoht, mis minimeerib mõjusid inimestele ning loodusele, kuid on majanduslikult teostatav. Eesmärgi saavutamiseks on kohalike elanike arvamused, koostöö ja dialoog väga väärtuslik.

Planeeringuga kavandatav elektriühendus on vajalik, et Liivi lahe meretuulepargis toodetud elekter jõuaks maismaale põhivõrku, kust see jõuab tarbijateni.

Planeeringu koostamist korraldab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, täpsem info Anne Martin (58023933, anne.martin@agri.ee).

Kohtumiseni 25. septembril kell 17.30 Kilingi-Nõmme klubis! Kui Sul ei õnnestu siiski kohale tulla, saab koosolekul osaleda ka veebikohtumisel 30. septembril kell 17.30. Rohkem informatsiooni ja link liitumiseks on leitav aadressil www.liivielekter.ee

Rail Balticu Pärnumaa planeering on avalikuks aruteluks valmis – huvilised saavad kaasa rääkida

Rail Balticu parimaks osutunud trassialternatiivile on koostatud planeeringulahendus, mis näeb ette raudtee arendamise põhimõtted, keskkonkatselised meetmed, hüvitusmeetmed ja neid toetavad meetmed. Ametiasutused on planeeringumaterjalid kooskõlastanud, nüüd on aeg arvamust avaldada kõigil huvilistel.

Infokohtumisel ja avalikel aruteludel tutvustatakse planeeringulahendust ja kaasnevaid mõjusid, sh mida kavandatu maaomanikele ja kogukondadele tähendab. Kõik saavad esitada küsimusi ja kohtumiste lõpus on võimalik soovi korral saada infot selle kohta, kas ja mida planeeringuga tema kinnisasjale või selle lähedale planeeritakse ja kuidas see teda mõjutab.

350 meetri laiune trassikoridor koos Surju ja Urissaare kohaliku peatusega

Tagamaks piisav ruum raudtee projekteerimiseks, on trassikoriidori laius 350 meetrit. Kavandatud kohalikud raudtee peatused Surjus ja Urissaares muudavad inimestele kättesaadavaks suured keskused, kus asuvad töökohad, koolid, lasteaiad ja muud olulised teenused.

Rail Balticu raudtee saab olema kogu ulatuses tarastatud, et tagada ohutus. Teedevõrgustiku jätkuvaks toimimiseks kavandatakse raudteega eritasandilised ristumised, juurdepääsuteed kohalikele raudtee peatustele ning uued juurdepääsua ja ühenduste. Mõned teed ka suletakse. Sellele vaatamata tagatakse juurdepääs nii elukohtadele, kui ka põllu- ja metsamaadele.

Planeeringuga nähakse ette müra leevendusvajadusega alad müra ja vibratsiooni tõkestamiseks. Planeeringule järgneva raudtee projekteerimisel leitakse kõige sobilikumad lahendused nii inimese tervisele avalduvate mõjude ennetamiseks kui ka müratundliku elustiku kaitseks.

Loomadele kaheksa ökodukti

Planeeringuga luuakse võimalused loomade liikumiseks ja rohevõrgustiku toimimiseks ning nähakse ette elupaikade kvaliteedi muutust takistavad meetmed. Elupaikade killustamise vältimiseks on kavandatud veekogudega ristumisel läbipääsud väiksematele loomadele ning 8 ökodukti koos kaitsevõõndiga. Rohevõrgustiku paremaks toimimiseks nähakse roheline võrgustik uuesti ette Riigikohtu poolt tühistatud Rail Balticu trassikoriidoris.

Raudtee rajamisega kaasneb oluline ebasoodne mõju Luitemaa metsistele, aga see hüvitatakse. Eesmärk on tagada metsistele elupaiga

samaväärne toimivus, mis on enne raudtee rajamist. Selleks luuakse tingimused, mis võimaldavad praeguse 13 metsisekuke arvukuse kasvu 24 kukeni. Kavandatakse metsistele uued elupaigad ja mängualad ning tagatakse Luitemaa linnuala metsiste sidusus teiste lähiala metsise mängudega. Nii on võimalik vältida Luitemaa metsiste asurkonna isolatsiooni jäämist ja hääbumist. Hüvitusmeetmed tuleb ellu viia esimesel võimalusel ja kindlasti enne Rail Balticu ehitustegevust. Hüvitusmeetmete tõhususe kontrolliks nähakse ette metsiste regulaarne seire.

Hüvitusmeetmete tõhususe tagamiseks on ette nähtud hüvitusmeet-

meid toetavad tegevused. Need on meetmed, mis aitavad vähendada võimalust, kus hüvitusmeetmed ei osutu seire põhjal siiski piisavalt tõhusaks ja vajalik on hakata otsima täiendavaid hüvitusalasid. Üheks teotavaks tegevuseks on arendus- ja majandustegevuse reguleerimine puhveraladel, kus on metsise põhiline elupaiga kasutusala ning mille säilimine ja kvaliteet on oluline hüvitusaladele seatud eesmärkide saavutamiseks. Näiteks reguleeritakse riigimaal metsise Eesti looduse infosüsteemi kantud leiukohas ja Rabaküla siduskoriidoris metsa majandamist. Eramaal metsa majandamisele piiranguid ei seata. On vaid üks erand, mis puudutab paari maaomanikku – metsise mängupaigas on uuendusraied lubatud, kui oluline ebasoodne mõju metsistele on välistatud. Puhveralas riigi- ja eramaal reguleeritakse ka raadamist ehk raideid, mille eesmärk on mets löplikult likvideerida.

Hüvitusmeetmeid toetavad tegevused puhveraladel on ajutise iseloomuga. Arendus- ja majandustegevust puhveralades reguleeritakse ajutiselt, kuni metsistele avalduva mõju hüvitamiseni ehk hüvitusmeetmete kavas toodud seireperioodi lõpuni, kokku umbes kümme aastat. Kui selleks ajaks on hüvitamise eesmärk saavutatud, toimub edasine lubade menetlemine ja andmine arendustegevuste ja majandustegevuse kavandamisel tavapärasel viisil, arvestades jätkuvalt Natura aladele avalduvate ebasoodsate mõjude vältimise vajadust.

Kõik huvilised on oodatud kaasa rääkima

Rail Baltic on Eestis ja ka Balti riikides üks olulisemaid taristu projekte. Rail Balticu rajamine täidab mitmeid Eesti riigi jaoks avalikes huvides seatud pikaajalisi eesmärke. Parenevad inimeste ja kaupade liikumisvõimalused. Seeläbi avarduvad hariduse- ja tööjõuareaalid, tugevneb Eesti konkurentsivõime kasv ja majandus-

areng. Elektrifitseeritud Rail Balticu rajamise ja kasutamisega kaasneb ka positiivne mõju inimeste tervisele ja keskkonnahoid – väheneb maantee-transportist tulenev õhu- ja müraaaste ning süsinikuheide. Suureneb ka liiklustravalisus, sest raudteeliiklus on umbes 30 korda turvalisem kui autodega liikumine.

Materjalidega on võimalik tutvuda 30.09-28.10.2024. Materjalid on elektroonsena leitavad Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi Rail Balticu planeeringu veebilehel rubriigis „Avalik väljapanek ja avalikud arutelud“. Paberkanjal Pärnu riigimajas, Saarde ja Häädemeeste Vallavalitsuses. Kirjalikke arvamusi saab edastada kuni 28.10.2024 aadressil info@agri.ee või Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi, Suur-Ameerika 1, Tallinn 10122.

Infokoosolek

Infokoosolekul tutvustatakse avalikustatavaid materjale, toimub arutelu ja küsimustele vastamine. Infokoosolek toimub Surju Rahvamajas (Sireli, Surju küla) **07.10.2024 kell 17.00**. Infokoosolekul on võimalik osaleda ka läbi veebikeskkonna MS Teams (link on leitav vahetult enne infokoosoleku algust Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi Rail Balticu planeeringu veebilehe rubriigis „Avalik väljapanek ja avalikud arutelud“).

Avalikud arutelud

Avalikel aruteludel tutvustatakse avalikustatud materjale, esitatud ettepanekuid ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi seisukohti esiautud ettepanekute kohta. Toimub arutelu ja küsimustele vastamine. Avalikud arutelud toimuvad:

Uulu Kultuuri- ja spordikeskuses (Pargi tee 1, Uulu) **13.11.2024 kell 17.00**

Kilingi-Nõmme Klubis (Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme) **14.11.2024 kell 17.00**

Pärnu riigimajas (Akadeemia tn 2, Pärnu linn) **15.11.2024 kell 17.00**

Olukorrast Veelikse küla avalikus pakendipunktis

Eelmise kuu lehenumbris kirjutasime Kilingi-Nõmme linna turu värava pakendipunktiga seotud probleemidest. Seekord teeme kokkuvõtte Veelikse küla pakendipunkti kahte 1100 l segapakendi konteinerisse toodud ja konteineri kõrvale hunnikusse ladustatud jäätmete liigilisest koostisest.

Meile oli teada, et 14.07.2024 ja 11.08.2024 jäid pakendikonteinerid tühjendamata, kuna need sisaldasid valesid jäätmeid. Seepärast otsustasime 06.09.2024 kohapeal konteinerite sisud üle kontrollida, ehk leiame ka võimalikele prügistajatele viitavaid asitõendeid. Leidisimegi, saame öelda, et tegemist on kohalike inimestega.

Enamus pakendikonteinerisse pandud ja selle kõrvale ladustatud jäätmetest

olid segaolmejäätmed, mis pakendikonteinerisse mitte kuidagi ei sobi. Leidsime ehitus-lammutusprahti, tekstiili, rõivaid, suurjäätmeid, värvipurke, kella, vaipu, patju, mähkmeid, rohkesti määratud pakendeid, kohukeid, hapukoort, piima, jogurtit, makarone, banaanikoori, taldrikuid, kahvleid, pasta-kaid, voolikuid, suitsukonisid jne. Kokku kogunes Veelikse pakendipunktis valesid jäätmeid ligikaudu 1,5 m³, 10 erinevat jäätmeliiki, millest enamuse saab tasuta korraldatud jäätmeveo raames jäätmevedajale üle anda või tuua jäätmejaama. Kurb, et teatud osa inimestest ei oska hinnata võimalusi, mida pakuvad korraldatud jäätmevedu, avalik pakendipunkt või jäätmejaam.

Õnneks on mõistvaid ja

Pakendipunkt pärast sorteerimist

arukaid inimesi rohkem, siinkohal tahaksin neid kõiki kiita! Heakord meie vallas on küll paranenud, aga kindlasti saaks veel paremini. Kohtumised Saarde jäätmejaamas meie vallaelanikega on olnud enamasti toetavad ning heatujulised;

koos oleme saanud arutada, kuidas teenust ja töökorraldust seal veelgi ladusamaks muuta. Aitäh!

Kaie Sakala
Saarde valla keskkonna- ja heakorraspetsialist

Balti keti 35. aastapäev autoroolis

Paljud Kilingi-Nõmme elanikud on märganud linnas liikumas ja Aia tänaval maja ees seismas ühte isemoodi autot. Tegemist on Tšehhoslovakkias toodetud autoga Škoda 130L, mille väljalaskeasta on 1986. See auto on osalenud mitmetel üritustel ja väljapanekutel. Mida aga paljud ei tea - antud isend osales eelmisel kuul Balti keti 35 aastapäevale pühendatud sõidul Tallinnast Vilniusesse.

Selle auto omanik olen mina, Jaan Hallikas, kohalik mees. Olen seda autot mõned aastad putitanud ja taastanud. Auto on originaal ja taastatud replikana meenutamaks autot, millega sõideti kunagi rallidel ja 1986 aastal ka võideti kohalik Sajus ralli. Kuulun Pärnu vanatehnikaklubisse ja klubi osales käesoleva aasta augustis toimunud Balti keti mälestussõidul kokku 22 meeskonnaga.

Viis aastat tagasi korraldasid Balti riikide vanatehnikaklubid Balti keti 30. aastapäevaks ühissõidu mööda Balti keti kulgenud rada Vilniusest Riiga ja edasi Tallinna. Nüüd siis, Balti keti 35. aastapäeval, korraldati kordussõit vastupidisel suunal Tallinn-Riia-Vilnius. Kokku oli osalejaid üle 200 mootorsõiduki. Sõidua autod, mootorrattad, bussid ja 1 mopeed (mis jõudis ka kohale!). Peale Eesti, Läti ja Leedu olid esindatud ka sõbrad Soomest, Poolast ja Ukrainast.

Üritus algas 20. augusti õhtul kogunemisega Tallinnas Lauluvaljakul, kus toimus esmane registreerimine

Stardi ootel koos kaardilugejaga

Lipua autod

ja näitus.

Pärnu vanatehnikaklubi liikmed korraldasid ühissõidu Pärnust Tallinna lauluvaljakule, starditi Härma keskuse parklast. Näitusele olid osalema tulnud ka teised vanatehnika huvilised, kes küll suurüritusel ei osalenud. Lauluvaljaku esine oli tihedalt erinevate sõidukitega kaetud ja uundistamist jagus kõigile.

Järgmisel hommikul oli taas Lauluvaljakul pidulik osalejate ja autode paraad. President Alar Karis koos abikaasaga uudistas natuke osalejate tehnikat, peale mida pidas president väikese kõne ja saatis osalejad lipuautode järel teele. Kõige ees vana Packard Twelve 1608 Convertible aastast 1938

Eesti lipuga, järgnes Läti lipuauto Citroën ja kolmandana Leedu lipp Bentley. Autorong suundus Toompeale. Tehti ring Toompeal ja sealt võeti suund mööda Viljandi maanteed Kohilas. Kohilas oli tee ääres palju inimesi ja eriti palju väikeseid lapsi, kes olid tulnud uudistama põnevaid vanaautosid. Peale väikest puhkust liikus kolonn edasi Raplasse. Rapla keskkonnas oli kogu tehnika rahvale vaatamiseks ja uundistamiseks kaks tundi. Raplast suunduti edasi Türi, kus kohalik rahvas sai samuti autosid uundistada ja Türit sõideti edasi Viljandisse. Mida kaugemale Tallinnast liiguti, seda rohkem oli tee ääres näha lehitavaid inimesi

lippude ja lilledega. Viljandi linnas oli inimesi mõlemal pool teed. See oli päeva kõige soojem ja meeleolukam vastuvõtt osalejatele.

Järgmine hommik Viljandis head ei lubanud. Ilm oli vihmane ja eriti ebamugav ratturitele ja lahtiste autodega sõitjatele. Kehvast ilmast hoolimata viis teekond osalejad Karksi-Nuia kaudu Lilli piiripunkti, kus peale väikest tseremonia vahetusi lipuautod ja esimeseks läks Läti lippu kandev Citroën 11 B aastast 1951.

Lätimaa esimeseks peatuspaigaks oli Valmiera linn, kus rahval oli jälle aega tehnikaga tutvuda. Valmierast sõideti Cesise ja Sigulda

kaudu Riiga. Sellel lõigul juhtus, et kolonn lagunes ja tagumistel oli tegemist, et esimestele järele jõuda. Samuti sai segavaks asjaolu, et Riia linnas oli palju teetöid. Esimene kogunemine oli Riia Motomuuseumi juures. Koguti kolonn kokku ja siis liiguti läbi Riia juba politsei saatel kesklinna Vabadussamba juurde, kus uuesti kohalikele oma sõidukeid tutvustati ja käidi ise linnaga tutvumas.

Kolmandal päeval sõi-

meid tervitati kontserdi ja sõnavõttudega.

Viimane ametlik päev algas küll hommikul väikese segadusega ajakavas, aga see andis osalejatele lisatunni tutvuda kohaliku eluga. Starditi Ukmerge poole. Ukmerges taas väike näitus ja edasi teekond finiši suunal, Vilniusesse. Peab märkima, et ilm oli tõsiselt suviseks muutunud ja iga väiksemgi tuuleõhk oli teretulnud. Vanatehnikal suuremalt jaolt puuduvad ju kliimaseadmed ja konditsioneerid, nii sai sõidetud avatud akendega. Aga nii oligi toredam inimestele lehitada. Viimane kogunemine ja viimane tehnika näitus toimus Vilniuse keskkonnas, peale mida olid kõik osalejad oodatud väikesele banketile Vilniuse automuuseumisse, kus siis jagati muljeid ja jäeti hüvasti uute sõpradega Lätist ja Leedust.

Järgmisel hommikul ootas juba kodutee. Leedu ilm ei olnud just vanematele sõidukitele soosiv, sest õues oli temperatuurinäit 31 °C ja päikesepaiste. Tuli teha palju peatusi tehnika jahutamiseks, aga õnnelikkena ja väga emotsionaalsena jõuti koju.

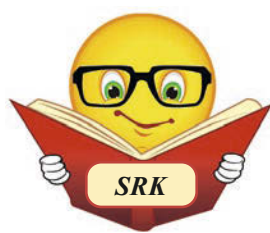
Selle sõidu õnnestumise panid oma panuse Lavi autoteeninduse mehed Gen Arro, Andrus Karotamm ja Uno Jürimäe. Suur tänu teile!

Suur tänu ka kaardilugeja kohustustega tegelenud abikaasale Helile!

Järgmine sõit toimub 5 aasta pärast.

Jaan Hallikas

Surju Raamatukogus

Igal sügisel toimub Euroopa Säästva Arengu Nädala (18.09-08.10.2024) raames kampaania „Tund enne und mobla peost, naudi teost!“ millest võtavad ühiselt osa ka raamatukogud üle riigi.

ÕHTUL HEIDA MOBLA PEOST, NAUDI HÜVA PABERTEOST!
ÕELDUD ON, ET ENNE UND RAHUS OLLA TULEB TUND!

Kampaanias tuuakse esile raamatukogude olulist rolli inimeste toetajana igapäevases hakkamasaamises, pakkudes head avalikku teenust, kvaliteetset infot, erinevaid võimalusi enesetäienduseks

ning vaimset tervist turgutavaid lugemis- ja kultuurielamusi, tegevusi, mis toetavad taaskasutust ja mõtestatud tarbimist. Kampaania tuumideeks jääb eesti keele jätkusuutlikkuse tagamine, lugemise tähtsuse rõhutamine vaimse tervise hoidmisel, loovuse arendamisel ning keskendumisvõime parandamisel.

Üleskutse sisu, ka peale kampaaniat:

- **Hea une nimel vähendame ekraaniaega, teeme ekraani-paastu!** Jagame teavet, miks on hea piirata ekraaniaega, kui väärtuslik on hea uni ja kuidas unetervise eest hoolt kanda.
- **Naudime ehedat elamust raamatuga!** Jagame häid soovitusi une-eelseks lugemiseks, milleks on unejutud lastele, meelepärane kirjandus endale, mis rahustab ja toob välja häid emotsioone. Lugemine on tervislik! Uuringud näitavad, et

6 minutit paberteose lugemist alandas katsealuste stressi 68%, muusika kuulamine 61%, tee- või kohvi joomine 54% ja jalgutuskäik 42%.

- **Raamatut saab laenata raamatukogust!** Tutvustame paindlikke võimalusi raamatute laenamisel ja tagastamisel.
- **Raamatukogu on ligipääsetav ja hea avalik ruum!** Raamatukogu on kohalik infokeskus, mis muudab info oma kasutajale kättesaadavaks, pakku- des avalikult juurdepääsetavat ruumi teadmiste arenguks, teabe ja kultuuri jagamiseks ja vahetamiseks ning kodaniku-osaluse edendamiseks.
- **Raamatukogud on taaskasutuse lipulaevad!** Laenutades raamatu raamatukogust säästame raha, ruumi ja energiat ning vähendame ühiselt tarbimist, toetades tervislikku, säästvat ja taskukohast eluviisi. Paberraamatut üha uuesti

lugedes kahaneb raamatu tootmisega seotud süsinikujalajalg proportsionaalselt lugejate hulga.

Väljapanekud: „Tund enne und – meie lapse unejutud“, raamatud enne magama jäämist – ema, isa, taadu palun loe mulle!

Taaskasutus: „Raamatud uuele ringile“, „Lugeja soovitab“

Tegevused: Raamatute parandamine, kiletamine – suurendab

raamatute vastupidavust, et ühte raamatut saaks lugeda võimalikult palju lugejaid.

KERAAMIKA ÕPTUBA alustab uut hooaega 03.10 kell 10.30, juhendajaks keraamik Ene Tapfer.

Raamatukogu on SULETUD: 15.-19. oktoober

Kohtume raamatukogus!
Riita Lillemets

SPORT

22. Kilingi-Nõmme triatloni kokkuvõte

Juuli lõpus toimunud Kilingi-Nõmme triatlonil ja duatlonil võistles 116 võistlejat individuaalse koha eest. Neile lisandus 12 võistkonda. Päev algas mudilaste duatloniga. Meie valla lastest olid rajal Mirt Kaljur ja Loreen Stols. Mõlemad olid oma vanuseklassi kiiremad. Laste duatlonil mahtusid poisid U10 vanuseklassis poodiumile kaksikvennad Romet ja Robin Kaljur. Poiste U14 teise koha võitis Andero Stig Saarpere. U10 tüdrukute kolmanda koha võitis Mirabel Tolk. Tüdrukud U12 vanuserühmas oli poodiumil samuti kaks Saarde valla võistlejat. Teise koha võitis Maria Pääsuke ja kolmanda Marilyn Luik. Kuni 14 aastaste tüdrukute teise koha jättis koju Maria Kaljur. Möödunud aastase absoluutarvestuse teise koha vahetas nüüd esimese vastu Pärnu Anu jooksutrennide esindaja Rait Mänd. Naiste esikoha võitis Liisu Mitt Tori vallast. Saarde valla mehi esindasid pikema triatlonidistantsil Sven Saarpere, Rando Meeras,

Andrus Karotamm ja Rait Lauk. Kõige kiiremini sai rada läbitud Raidul, kes võitis ühtlasi teise koha päästjate arvestuses. Saarde naisi esindasid pikemal võistlusmaal Mari-Liis Kaljur, Kaie Parts ja Malle Ellam. Kõige kiiremini suutis seda teha Kaie. Lühema võistlusmaa esikohad võitsid tallinlased Tristan Tamm meestest ja Riina Ütt naistest. Saarde valla sportlastest saavutas Tarmo Teearu samal distantsil kuuenda koha. Kõigi individuaalvõistlejate loosiuhinna ehk ööpäevase kasutusõiguse Kõveri puhkekuse KIMMIMA JAS võitis Martin Lõbu Pärnust. Nelja naiskonna konkurents saavutasid kaksikvõidu Pärnu Kalevi noored sõudjad. Neile järgnesid kaks Saarde tiimi. Neist kolmanda koha võitsid Iida Olviste, Maria Kaljur, Laura-Liis Kaljur ning neljanda koha Githa Vilistlasrühm trio Siiri Linke, Sairi Sutt, Marleen Parm. Võistkondlikult oli järgnevatest kiirem Püha Loomaja esindus Sargo – Paul Ruubel, Ernst Siniorg,

Kevin Lippe. Lisaks esikohale naeratas meeskonnale ka loosiõnn. Nimelt loosis RMK Karuskose metsavahi metsamaja kasutuse Viljandimaal, Soomaa Rahvuspargis just neile. Saarde valla esindus Muhedad Poisid (Kristjan Pärn, Joosep Laos, Markos Maidle) võitsid võistkondliku kolmanda koha. Neile järgnesid Kilingi-Nõmme Päästekomando ja Tali Vabatahtlike Pritsumeeste võistkonnad. Saarest oli rajal veel kohalik Naiskodikaitse jaoskond – Mari-Liis Kaljur, Karme Tam-

mist, Ketlin Uueda ning Schillingu Poisid – Andrus Karotamm, Eiko Tammist, Maido Kaljur. Tulemused ja pildid Sport Saardes kodulehel.

Aeroobikasaali treeningud

Kooliaasta algusega on peatselt algamas ka harastusportlase saalihooaeg. Kilingi-Nõmme spordihoone aeroobikasaalis saab juba septembris alustada erinevate treeningutega. 16. septembrist algab Margit Schmidt juhendamisel naiste rütmivõimlemine, mille kuupilet maksab 20€ ja üksipilet 4€. 3. oktoobrist alustab sama juhendaja eakate võimlemisega, mis on tasuta. 23. septembrist jätkub igal esmaspäeval kõhutantsijate treening. Siiri Pärn joogatund alustab juba 15. septembril ja toimub pühapäeviti. Kadi

Tearu alustab jõuvastupidavuse rühmatreeninguga Kadibody 3. oktoobrist, mille üksipilet on 6€ ja oktoobri kuupilet 45€. Kadri Manilets tutvustab 17. septembril meie maja uut treeningut – pilatest. Esimene trenn on tasuta. Tundi mahub korraga 12 inimest. Oktoobrist saab soetada kuupileti, mis maksab 45€. Edaspidi saab 6€ üksipileti soetada vaid juhul, kui on vabu kohti. Kadibody ja Pilatese treeningutesse tuleb ette registreerida telefonil +372 449 2752 või e-kirjaga spordihoone@sksaarde.ee või spordihooones kohapeal.

Rannaalade treeningud Saardes

21. septembrist alustame Saarde vallas erinevate rannaalade treeningutega algajatele, talvel ÜKE. Projekti rahastab Euroopa Solidaarsuskorpus, mille eesmärk on edendada aktiivsemat ja hoolivamat ühiskonda. Valdavalt hakkavad trennid toimuma nädalavahetusesti Kilingi-Nõmmes, Õhtu 27 maja ees oleval rannaliivaväljakul ja on mõeldud kohalikule kogukonnale alates kooliastme 5. klassist. Halva ilma korral spordihooones või väljasõitudega.

Esimesel kohtumisel arutame edasiste trennide aegu, gruppideks jaotumise vajalikkust jms., loome Facebook/Messenger grupi kuhu edaspidi trennide kohta infot jagama hakkame. Plaanime korraldada grupisisesid võistlusi ning tublimad/soovijad ka kuskile võistlusele viia. Tublimatele auhinnad!

Kogu treeningu läbiviimiseks vajaminev varustus on kohapeal. Trenni tulijatelt ootame ainult südikust, rõõmsat meelt ja ilmale vastavat riietust!

Trennis näeme!

Tõnis Hendrik Tallo, Luise Maria Tallo, Mihkel Nuut, Karl Maidle

Rannaalade ühistreeningud Saardes

Saame kokku
21. september 2024 kell 15.00 Kilingi-Nõmme rannaliiva väljakul
edaspidi nädalavahetustel vastavalt ilmale
rannaliivaväljakul (Õhtu 27),
Kilingi-Nõmme spordihooones
või Jõulumäe Liivahallis.

Juhendajad: Mihkel Nuut,
Luise Maria Tallo,
Tõnis Hendrik Tallo
(tel +372 5695 9790),
jt. külalistreenerid

NB! Riietu vastavalt!
Varustus kohapeal.

Projekt rahastab:

erasmus+ ja
euroopa solidaarsus-
korpus agentuur

L 28. september
kell 12.30

Kilingi-Nõmme spordihooone

Kolme koolimaja jook

4,75 km:
P/T U-8 (2017 ja hiljem) P/T U-14 (2011-2012) M/ N (2006 - 1993)
P/T U-10 (2015-2016) P/T U-16 (2009-2010) MV/NV (1984 ja varem)
P/T U-12 (2013-2014) P/T U-18 (2007-2008)

9,5 km: (2 x 4,75 km)
Mehed / Naised (1900 ja hiljem)

info: www.skSaarde.ee

RMK

Selgusid viiendad Saarde valla meistrid discgolfis

11. septembril mängiti 8-etapilise Saarde kinnise discgolfi sarja viimane etapp. Võistlussarja paremusjärjestus selgus viie paremini õnnestunud etapi tulemuste liitmisel. Pinget jagus lõpuni. Kuni 13-aastaste tüdrukute arvestuses võitis meistritiitli Maria Kaljur Mariel Kooviti ees. Poistest võidutses Andero Stig Saarpere kaksikvendade Romet ja Robin Kaljuri ees. 14-18. vanuseklassi neidude esikoha võitis Margaret Klettenberg. Talle järgnesid Margot Klettenberg ja Grete Lume. Noormeeste arvestuses saavutas kindla esikoha Rico Kalde. Teise koha võitis Gert Manilets. Kolmanda koha heitluses edestas võrdsete

punktidega Hendrik Saar Karlis Orm Kangurit. Naistest tuli Saarde valla meistriks Marie Kielas, teine koht Reine Klettenbergile ja kolmas Kätlin Laurile. Meestest võitis meistritiitli Mihkel Mölder. Tema nimele jäi ka selle aasta parim tulemus kaheringilisel võistlusmaal (-11 alla par-i). Teise koha saavutas Henrik Tali. Sarnaselt pojaga, jäi sel aastal võrdse tulemusega esimesena ilma medalita varasem kolmekordne Saarde valla meister discgolfis Erki Kangur. Kolmanda koha napsas viimasel etapil sarjas oma parima tulemuse teinud Joonas Välja. Täpsemad tulemused leiad Sport Saardes kodulehelt.

Mängijad tänavad COOP

2024 võistlussarja naiste esikolmik

Kilingi-Nõmmet, kes hoolitses auhindade eest kõigil kaheksal etapil. Viimasel etapil loositi COOP kinkekaart Grete Ruusojale. Loosi- ja eriauhindadega

rikastasid meie võistlussarja veel DiscSport OÜ ja Selt-sing Sinimari. Kilingi-Nõmme lahtised meistrivõistlused discgolfis toimuvad 5. oktoobril.

2024 võistlussarja poiste esikolmik

I koht Mihkel Mölder, III koht Joonas Välja

2024 võistlussarja parimad neidud on Margaret ja Margot Klettenberg

2024 võistlussarja parimad noormehed on Rico Kalde ja Gert Manilets

Saardes lennutab taldrikuid

coop Kilingi-Nõmme

11. Kilingi-Nõmme lahtised meistrivõistlused Discgolfis 2024

5. oktoober 2024
Algus kell 12.00

Kilingi-Nõmme 13 korviga discgolfi rajal

Võistluskategoriad

1. Mehed
2. Naised
3. Noormehed (sünd 2008 - hiljem)
4. Neidud (2008 - hiljem)

Registreeri võistlusele www.discgolfi.ee

Võistlemise mahub max 65 mängijat.

Eelregistreerimine lõpeb 4. oktoobril.

Eelregistreerimisel osavõttu 5. €.

Võistluspaigal võistluspaigas tasudes 10. €.

Registreerimine lõpeb tund enne algust.

Mängijate PDGA meelitajad (ingl). Mängijad 2 + 1 ringi (Kilingi 13 korvi)

Peakohtunik: Erki Kangur, +372 53936772

Info: www.discgolfi.ee

DiscSportLee Selt-sing Sinimari

EUROPE DIRECT PÄRNUMAA

AIN OTS 5420 AIN OLT	Pea- korter	Eesti EP liige	Mitte üles			J-tähe naabrid	Sooldunud pinna- sega maa-ala	Enne Kristust	„Õnne 13” tegelane		Aine- punkt		Mi	Eesti EP liige	Nikkel	Härä	Kaela- ehe
Muusika- stiil				Eesti EP liige Väga austatud						Kontori- töötaja Energia- salvesti							
End tele- mees							Kaelkir- jaklane Tähele- panelik						Seine'i lisajõgi Dirigent				
„Õnne 13” tegelane						Seen					Uus- Sina				Otsiv hüüd Üha		
...lugu, ...leht				Närliline unilane Neioköstö eurohitt				Moslem Istuma ingl k									Aitav inimene
Plutoo- nium			Eesti EP liige Dostojevski romaan						Eesti EP liige Sõnum					Ilma- kaar Haige ingl k			
	Rõivas Pampa- jänes					Linn Jaapanis Kanada ilu- uisukuulsus					Virk On siis?					Eesti EP liige	
Eesti EP liige							Mees- hää Keem teisend						Gruusia raha Olemine				
End tennisist			Puu ingl k Tartumaa lihaalevik					Akna- puhasti Administ- ratiivne							Alumii- nium Malend		
Tärkava ja närbuva taimestiku jumal							Raad Samuti			Noot Inglase ei				Küla Saaremaa Leedu tipp- domeen			
Rönt- gen		Täht ilma ja katu- sega				Pikamaa- teatejooks Sol					Jäme linane riie						
Oma- käeline nime- kirjutus									Roll, jagu				Nivoo				

Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus

Tähtsündmustest!

2023. aastal tähistasime Mare Juuraku 50 tööaastat õena Kilingi-Nõmmes.

2024. aasta 1. augustil jõudis sama saavutuseni õde Liidia Juurikas.

Liidia on töötanud röntgeniõena ja palatite valveõena, vastutades inimeste elu ja heaolu eest. Ülimalt auväärne staatus, mille eest tänasime teda üllatuskoosviimimisega.

Taasiseseisvumispäeva eel täitus Elvi Sikul 40 tööaastat majandusjuhatajana Kilingi-Nõmme Haiglas ja THK-s. Olles üle 20 aasta meie sihtasutuse juhataja liige, on ta olnud hingega oma tööülesannete täitmise juures. Suurepärase kolleegina igapäevase suhtes on ta muutnud meie asutuse töö tasakaalukaks, andnud kindlustunde keerulistel hetkedel, mis selle tööga kaasnenud

on. 2024. aastal täitus 40 aastat ka meie töökoha majal. Selle tähistamiseks on nüüd maja renoveritud fassaadil roheline majatähis SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus, aadressiga Pärnu tn 65/1. Ka viimase kahe sündmuse jaoks tegi meie vanemõde Rita suurepärase sefiiritordi 40 numb-

riga ja imemaitsvad kringlid. Nii üllatasime ka Elvit!

Maja ees sai tehtud pilt sel päeva töökohustuste täijatega.

Täname teid ja ka meie teisi töotajaid kohusetundliku töö eest meie piirkonna rahva heaks.

Kristi Sutt

SA Kilingi-Nõmme THK

Saarde läbi ajaloo prisma

269

Oktoober 1963

- Kilingi-Nõmme Kultuurimaja pensionäride isetegevusringi pensionärid käisid oma segakooriga, tantsurühma ja naljameestega külas Sindi eakaaslastel. Kultuurimaja tööd juhatas Evi Luhasaar.

- Lanksaare sohvoos korraldas spordipäeva, kus võistlesid tänavasõidu mootorrattad, krossisõidus mootorrattad ja jalgrattad. Võistlesid Lanksaare, Pärnu, Koonga ja Tihemetsa võistlejad. Parimad motokrossis olid Sulev Saar, Jaan Karu, jalgrataste 25 km sõidus Lanksaare sohvoosist Meinhard Teearu.

- Kilingi-Nõmme Linna Tarbijate Kooperatiiv pidas kultuurimajas 8. oktoobril oma liikmetele piirkondliku aruandluskooosoleku, meelitades oma liikmeid hilisemalt näidatava tasuta filmiga.

- Tööd alustas „Säde“ teenindusbuss, külastades Lanksaaret, Tuulikut, Urissaaret ja Massiarut. Tehtavad tööd olid jalatsite, kellade, raadiote parandus, riiete värvimine ja keemiline puhastus ning naiste-meeste juukselõikus.

- Kilingi-Nõmme ühiskondlike autoinspektorite nõukogu esimees seltsimees Erik Kaasik oma meeskonnaga alustas linnas sihipäraseid kontrolle ja patustajad pidid jaoskonnas trahvid tasuma ja abimootoriga jalgrataste omaniku liikluskatsed sooritama, kui need olid tegemata. Eriliselt nõuti, et ratastel oleks numbrimärgid ja valgustus.

- Linna tublimaks raamatu-

kaupmeheks oli Elmar Metsnik, aktiivseteks ühiskondlikeks raamatulevitajateks Linda Sakkeus Kilingi-Nõmme Tarbijate Kooperatiivist, Ilma Nõmm linna haiglast, Leili Paalmäe Tihemetsa Tehnikumist ja Vilve Kull „1 mai“ kolhoosist.

- 20. oktoobril peeti Kilingi-Nõmmes Lavil nn. „uue järve“ ümbruses motokross. Kohal olid Endel Kiisa, Toivo Sepp, Jüri Randla ja Vello Vaaderpass ning kohalikud „ässad“.

- Tali Maanoorte kooli 7. ja 8. klassis õppis tollel ajal linnast ja rajoonist 17 töölisnoort.

- Pärnu maadlusteener Jaan Männi lõi maadlusringid Tihemetsa Tehnikumi ja Kilingi-Nõmme linna. Kilingi-Nõmmes avati ka piirkonna klassikalise maadluse hooaeg – võitlustest võttis osa 20 võistlejat. Parim kollektiiv oli Tihemetsas.

- Kilingi-Nõmme Kooperatiiv alustas elanikkonnale katuselaastude müüki, küsides 1000 tüki 5.72 rubla ja müük oli piiramatul arvul.

- Oktoobris peeti Kilingi-Nõmme Keskkoollis Pärnu rajooni noorte võistlused tõstmises, kus meeskondlikus arvestuses võitjaks tuli Kilingi-Nõmmest Hugo Tomson kes tõstis 292,5kg.

- Oktoobris võeti vastu otsus linna kultuurimaja katuselt (ausamba poolsest katuselt) tule- ja gaasitorje vaatlustorni mahavõtmise kohta. Vihma läbilaskmise tõttu olid allpoolsed ruumid kahjustunud.

Lapse koolieelne vaktsineerimiskalender

Terviseameti

Lääne regiooni

juht Kadri Juhkam:

Immuniseerimiskava vaktsiinid on väga pikalt käibel olnud

Terviseameti Lääne regiooni juht Kadri Juhkam tuletab lastevanematele meelde, et uue kooliaasta alguses tuleks üle vaadata ka lapse vaktsineerimise seis. Lapse koolieelne vaktsineerimiskalender sisaldab kaitset 12 nakkushaiguse vastu.

Kadri Juhkam soovib lastevanematel koos perearsti või pereõega üle vaadata oma laste vaktsineerimise seis ja teha vajalikud vaktsineerimised esimesel võimalusel. Enne esimest klassi minekut peaks perearsti juures tehtud olema vaktsiin, mis annab kaitse difteeria, teetanuse, läkakõha ja lastehalvatuse vastu. Lisaks peaks laps olema saanud kooli alguseks kaitse ka leetrite, mumps ja punetiste vastu.

Juhkam tõdes, et haiguse ennetamine on kindlasti

ohutum kui selle läbipõdemine. „Immuniseerimiskavas olevad vaktsiinid on väga pikalt käibel olnud ja korralikult uuritud, haiguse kulgu ja lõppu ei näe me aga kunagi ette,” sõnas Juhkam. Lisaks lapse kaitsmisele mängib vaktsineerimine tähtsat rolli ka tulevaste haridusvõimaluste kindlustamisel. „Näiteks paljude riikide koolides või ülikoolides kehtib vaktsineerimise nõue,” lisas ta.

Terviseameti peadirektori asetäitja Mari-Anne Härma sõnul ei ole tänu vaktsineerimisele mitmeid ohtlikke nakkushaigusi Eestis juba aastaid nähtud, kuid enamik neist on endiselt vaid ühe lennu- või laevareisi kaugusel. „Näiteks on ka sel aastal Eestis diagnoositud mitmeid leetrite ja läkakõha juhtumeid. Tegemist on ägedate haigustega, mis levivad endiselt paljudes Euroopa riikides. Selleks, et kaitsta oma lapsi ning nende raskete haiguste laiemalt levikut Eestis ära hoida, on oluline jälgida

lapse vaktsineerimiskalendrit ja teha kõik vaktsineerimised õigeaegselt,” ütles Mari-Anne Härma.

Kooliteed alustava või kooli vahetava lapse muude dokumentide hulgas peab olema väljavõte lapse tervisekaardist, kuhu on kantud kõik lapsele juba tehtud vaktsineerimised. Lapsele tehtud vaktsineerimisi saab näha Terviseportaalis: terviseportaal.ee. Kui Terviseportaalis ei ole lapse vaktsineerimised näha, tuleks oma perearstilt paluda, et ta andmed Terviseportaali kannaks.

Maaailma Terviseorganisatsiooni (WHO) soovitusel peab nakkushaiguste leviku vältimiseks olema vaktsineeritud vähemalt 95% lastest. 95%-line vaktsineerimisega hõlmatus aitab tagada elanikkonna piisava kaitse ja takistab nakkushaiguste levikut vaktsineerimata inimeste seas.

Pärnumaal oli 2023. aasta seisuga 2-aastastest lastest leetrite, mumps ja punetiste vastu vaktsineeritud 84%

SINU LAPSE KOOLIEELNE VAKTSINEERIMISKALENDER									
Kehtib alates 1.02.2024									
MILLE VASTU VAKTSINEERITAKSE	VANUS 1-5 PÄEVA	2 KUUD	3 KUUD	4,5 KUUD	6 KUUD	1 AASTA	1,5-2 AASTAT	6-7 AASTAT	
Tuberkuloos	●								
Rotaviirus		1. doos	2. doos	3. doos					
Difteeria, teetanus, läkakõha, lastehalvatus, B-tüüpi hemofiilnakkus ja B-viirushepatiit		1. doos	2. doos	3. doos			4. doos	5. doos	
Leetrid, mumps ja punetised						1. doos			
Gripp									Iga-aastaselt enne gripihooaja algust (oktoobris-novembris)

TERVISEKASSA

Küsimuste korral võta ühendust oma perearsti või pereõega
Perearsti nõuandetelefon 1220
www.vaktsineeri.ee • www.terviseportaal.ee

TERVISEAMET

ning difteeria, teetanuse, läkakõha, poliomüeliidi, Haemophilus influenzae tüüp B ja B-viirushepatiidi vastu 83%. 8-aastastest lastest vaktsineeriti õigeaegselt difteeria, teetanuse, läkakõha ja poliomüeliidi vastu 81%. 14-aastastest oli leetrite, mumps ja punetiste vastu õigeaegselt korduvvaktsineeritud vaid 77% ja 16-aastastest difteeria,

teetanuse ja läkakõha vastu korduvvaktsineeritud 79%.

Riikliku immuniseerimiskava eesmärk on tagada laste ja noorukite õigeaegne vaktsineerimistega hõlmatus. Selleks hangib riik kõik kavas ettenähtud vaktsiinid.

Eestis võimaldatakse tasuta vaktsineerimist lastele ja noortele tuberkuloosi, B-viirushepatiidi, rotaviiruse nakkuse, difteeria, tee-

tanuse, läkakõha, punetiste, leetrite, mumps, lastehalvatuse, HPV ja b-tüüpi hemofiilnakkuse vastu. Täiskasvanuid vaktsineeritakse difteeria-teetanuse vastu iga kümne aasta tagant. Samuti võimaldatakse tasuta gripi-vaktsiini riskirühmadele, sh kuni 7-aastastele lastele.

Rohkem infot:
www.vaktsineeri.ee
Tervisekassa

KATARINA UNT, TEELE PIDEMANN
LIINA TRISKINA-VANHATALO filmis

EMALÕVI

Kinodes 20. SEPTEMBRIST

Kilingi-Nõmme klubis
Neljapäeval, 3. oktoobril kell 19.00

Pilet 6 €, õpilane, pensionär 5 €. Filmi pikkus 1h 44min.

AUTOR: IVO PARBUS KUNSTNIK: RIINA VANHANEN

KOLM MUSKETÄRI

LÕBUSAD LOOD TÖÖST JA RAHAST

MARIKA KOROLEV HENRIK NORMANN MARIKA BARABANŠTIKOVA

KILINGI-NÕMME KLUBIS
Neljapäeval, 24. oktoobril kell 19.00

Pilet 23 €, õpilane, pensionär 21 €.

Piletid müügil Kilingi-Nõmme klubis, Piletilevis, Piletimaailmas.

KOMÖÖDIATEATER ALGUS KELL 19.00

PILETID: PILETILEVI, PILETIMAAILM JA KOHAPEALT
SOODUSHIND: PENSIONÄRID, TUDENGID, ÕPILASED

Saarde KultuuriTuur

SAARDE ISETEGEVUSLASTE KONTSERDID
OKTOOBRIST MAINI

13.10.24 kell 14 Saarde Katariina kirik
17.11.24 kell 14 Kilingi-Nõmme Klubi
08.12.24 kell 14 Tali Seltsimaja
19.01.25 kell 14 Surju Rahvamaja
16.02.25 kell 14 Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskus
16.03.25 kell 14 Tali Seltsimaja
20.04.25 kell 14 Surju Rahvamaja
25.05.25 kell 14 Kilingi-Nõmme suveaed

KOHTUMISENI!

Täpsem info avaldatakse enne iga kontserti

Surju keskuse parklas

Tule kauplemas!

OSTA, MÜÜ, VAHETA!

Müüa võid kõike - riideid, mänguasju, omatehtud hoidiseid, endakasvatatud köögivilju, kunsti, tarbeesemeid jne

29. SEPTEMBER 2024 | 12.00

Esinema on oodatud meie piirkonna muusikud!

Registreeri osavõtt hiljemalt 26.09.2024 e-posti aadressil rahvamaja@saarde.ee

Laupäeval, 28. sept 2024 kell 12

MAAST LAHTI

Spordipäev Lähkma madalseiklusrajal

SLACKLINE.EE

ÜRITUSE VIIB LÄBI SLACKLINE OÜ

LÄHKMA KÜLAMAJAS

OHUTUS
SOOJENDUS
HARJUTUSED MAAPINNAL
HARJUTUSED SLACKLINE'IL
MÄNGUD
VÕISTLUSED

Tasuta. Projekti on rahastatud kohaliku omavalitsuse programmist.

SURJU RAHVAMAJAS

05 OKT 20 00

HELLAD VELL

BARR SISSEPÄÄS KUNI 23.00

DJ IVO USLOV

PILET EELMÜÜGIST 15€, KOHAPEAL 20€

PILETID EELMÜÜGIS RAHVAMAJAS TÖÖPÄEVI 23.09. - 04.10. KELL 10.00-16.00.
MUUL AJAL KOHKULEPPEL.
LISAINFO TELEFONIL 5343 4653

Vanas Surju koolimajas

28.09.2024 KELL 13.00

HULLUDE MÜTSIDE muuseumi I toa avamine

Hullude mütside konkurss - lase oma fantaasia valla, valmista põnevatest materjalidest müts, too endaga kaasa. Parimatele auhinnad!

Tule müü oma aiasaadusi, küpsetisi, hoidiseid (registreeri 5343 4653 (Liis), kantsian@gmail.com (Julia))

Üllatused ja vahvad tegevused nii lastele kui täiskasvanutele

Loterii

ÜRITUS ON TASUTA

Lisainfo +372 5343 4653, kantsian@gmail.com

TALI SELTSIMAJAS

TANTSU-ÖHTU

LAUPÄEV 26 OKTOOBER

ALGUSEGA 19:00

PEOLAUD KATA ISE

TOETUSPILET 10€

MUUSIKAT IGALE

MAITSELE MÄNGIB

DJ RIHO PRUUL

INFO & BRONEERIMINE 5205318

MTÜ TALI KÜLASELTS

Surju rahvamajas

EAKATE PÄEV

01.10.2024 kell 14.00

Meeleolu loob Toomas Anni

Eelregistreerimine kuni 27.09.2024 Surju kaupluses või telefonil 5343 4653 (Liis)

Transpordi soovist palun anda teada hiljemalt 27.09.2024 telefonil 5331 4122 (Merike)

KUI TUNNET, ET VAJAD ABI

Saarde vald sai Sotsiaalministeeriumilt heakskiidu projektile, mille tulemusel on võimalik pakkuda vaimset tervist toetavaid teenuseid ning parandada psühholoogilise abi ja psühhosotsiaalse abi kättesaadavust kohalikus omavalitsuses.

Kogukondlike vaimse tervise teenuste arendamine võimaldab pakkuda abi elanikele, kelle vaimse tervise olukord ei vaja veel kliinilist sekkumist. Teenus on kõigile abivajajatele tasuta.

Saarde valla elanikel on võimalik pöörduda kolme teenusepakkuja poole.

Teenuse pakkujad:

1) Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Saarde Katariina kogudus, Arvet Ollino

Pakutavad teenused: vaimse tervise kriisinõustamine; hingehoidlik nõustamine; leinanõustamine; tugigrupid.

Teenust pakutakse paindlikult kokkuleppel teenuse pakkujaga. Teenust osutatakse: Nõmme 22, Kilingi-Nõmme; mõne Saarde vallavalitsuse hallatava asutuse ruumides; Saarde pastoraadis Saarde külas; isiku juures kodus.

Teenuste saamiseks pöörduda tel 527 1563.

2) MTÜ Pesapuu, Evelyn Eichorst ja Siiri Paulus-Jõe

Pakutavad teenused: psühholoogiline nõustamine.

Teenust pakutakse paindlikult kokkuleppel teenuse pakkujaga. Teenust osutatakse: Nõmme 22, Kilingi-Nõmme; mõne Saarde vallavalitsuse hallatava asutuse ruumides; J. V. Jannseni 3/2, Pärnu; isiku juures kodus.

Teenuste saamiseks pöörduda tel 5330 6936.

3) Kaidi Suviste

Pakutavad teenused: hingehoidlik nõustamine; leinanõustamine.

Teenust pakutakse paindlikult kokkuleppel teenuse pakkujaga. Teenust osutatakse: Nõmme 22, Kilingi-Nõmme; mõne Saarde vallavalitsuse hallatava asutuse ruumides; isiku juures kodus.

Teenuste saamiseks pöörduda tel 5661 5537.

Projekti rahastatakse meetmest RES.7.1 Vaimse tervise teenus

Laupäeval, 21. septembril
MAAL ELAMISE PÄEV
SAARDE VALLAS

11.00-16.00 KILINGI-NÖMME KLUBI JUURES

- Saarde Käsitöökodus tutvustab oma tegevusi;
- Looduse monoprindi õpituba.
- Vanatehnika näitus

SAARDE KATARIINA KIRIKUS

Lasteprogramm: nukuteatri etendus "Karjapoist kuningaks", meisterdamine. Tasuta. 15.00

Saarde kogukonnakiriku 165. taaspühitsemise aastapäeva tänujumalateenistus. 16.00

Teenib Saare-Lääne piiskop Anti Toplaan.

Kirikuaia õuepaviljoni Pop-up kohvikus kodused suupisted ja joogid. 17.00

Arveldamine toimub sularahas.

Liisi Koikson, Anna Kaneelina, Erki Pärnoja kontsert Saarde kirikus. 19.00

Kontserdi tulu läheb kiriku renoveerimise toetuseks. Piletid kuni 16. septembrini 15-/20-, pärast seda 20-/25-. Toetajapilet 50-

TASUTA KÜLASTUSTUURID ALLIKUKIVI VEINIMÕISAS

- 12:00 Veinikeldri külastustuur
 - 13:00 Vestlusring "8 aastat veinimõisas"
 - 14:00 Veinikeldri külastustuur
- Avatud mõisa poetuba.

11.00-16.00 avatud Metste Aiandustalu, Eesti üks suuremaid tšillikasvatusi.
Degusteerimislaud ja talutoodangu müüginurk. Kollektsooniaia külastus tasuta.

20.30 – Maal Elamise Päeva afterparty Kilingi-Nõmme Klubis.
Õhtu soojendab üles Saarde Valla Huvikeskuse noortebänd "Külamehed"
Tantsuks mängib ansambel "Ahoi", pidu jätkub DJ abiga.
Avatud on kohvik. Sissepääs tasuta, oma joogiga sisenemine keelatud.

TULE JA VEEDA MEELDEJÄÄV PÄEV SAARDES!

Maal elamise päev

Ettevõtlusnädal
2024

Saarde vald

PÄRNUMAA OMAVALITSUSTE LIIT
ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES OF PÄRNUMAA

Eesti Töötukassa

Pärnumaa
Ettevõtete
Koda

PÄRNUMAA
ARENDUSKESKUS

Pärnumaa
Ettevõtlus-
inkubaator

SAARDE VALLA ETTEVÕTLUSPÄEV

05.10

Ootame laupäeval kõiki Saarde valla ettevõtjaid Kilingi-Nõmme klubisse. Lühikese aja anname palju väärt infot.

AJAKAVA

- 9.30 Kogunemine ja hommikukohv
- 10.00 Vallavanem Raivo Ott tervitus
- 10.10 Töötukassa:
 - Pärnumaa tööturg ja töötajate profiil,
 - töötukassa abil uute töötajate leidmine,
 - värbamise toetamise võimalused.
- 11.00 Paus
- 11.10 Saarde Valla infotahvli ja digitaalse tarkvara koostöö tutvustus. Üllar Närep
- 11.55 Mis asi on Pärnumaa Ettevõtete Koda? Aare Rae
- 12:10 - 13:15 Pärnumaa Arenduskeskus - toetused, ettevõtjate koostöövõrgustikud ja nõustamine

Üritus toimub Kilingi- Nõmme Klubis.
Vajalik on eelnev registreerimine.

REGISTREERI

KOLMAPÄEVAL, 18. SEPTEMBRI
ALUSTAB

VÄIKELASTE MÄNGUKOOL

KELL 11.00 KILINGI-NÕMME LASTEAED
KRÖLL SAALIS

OSAVÕTUTASU 4€ KORD
ÕPETAJA KRISTIINA VÄLJA
LISAINFO TELEFONIL 56391766

VÕIDUJOOKS AJAGA

Jutuvestja Ena Mets

19. oktoober 2024
kell 15.00

Avatud kohvik!
(Arveldamine sularahas)

Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskus
(Valga mnt 21, Tihemetsa)

"Kuidas nii hilja jõudis kätte nii vara? Oo on enne, kui pärastlõuna. Detsember on kohal enne juunit. Heldeke, kuidas aeg on lennanud. Kuidas nii hilja jõudis kätte nii vara?"
- Dr. Seuss -

INFO: ena@tdl.ee +372 55 607 497 f Võidujooks ajaga

OLETE OODATUD

VÄÄRIKATE PÄEV

KILINGI-NÕMME KLUBIS

02.10.2024 kell 12

TUNNUSTAME VÄÄRIKAID
ABIELUPAARE

Kui teie armsad lähedased on 2024. a tähistanud või tähistamas 50-75. pulma-aastapäeva, siis palun saatke selle kohta info hiljemalt 18.09.24 e-posti aadressile janne.elmers@saarde.ee või helistage telefonil 5664 9731

*Külla tulevad:
Sirje ja Rein Kurg*

Bussid väärivate päeva tähistamisele väljuvad:
Kanaküla 11:10
Tihemetsa 11:30
Veelikse 11:00
Tali 11:15
Laiksaare 11:25
Jäärja 11:15

NB! Vajalik
etteregistreerimine
transpordile kuni
26.09.24
telefonil 5664 9731 või
e-kirjaga aadressil
janne.elmers@saarde.ee

KULLA HOOLDUSTUGI PAKUB:

PEDIKÜÜR- 35€ (SEPTEMBRI KUUS 30€)
Teenuse on mõeldud liikumisraskustega või voodihaigetele meestele/naistele.

HOOLDUSTUGI-
Kui sul on raskelt haige või hooldust vajav pereliige, keda sa ei soovi/saa hooldushaiglasse paigutada ja tahad ISE tema eest kodus hoolitseda, aga teadmisi napib, siis tulen sulle appi oma teadmistega!

JAGAN TEADMISI, KOGEMUSI, PRAKTILISI OSKUSI:

- voodist ratastooli siirdumine
- siirdumine voodis
- söötmine
- asendi vahetus (lamatiste ennetamine)
- pesemine
- mähkme vahetus
- voodipesu vahetus
- ja kõike muud, mida Teie olukorras vaja

f HOOLDUSTUGI
KRISTIINA AHLENIUS: 5624 4080

RM EHTUS
5020032

- Katusetööd
- Fassaaditööd
- Rekonstrueerimine
- Projekteerimine

Katusekatte ja vihmaveesüsteemide müük ja paigaldus.
rmehitus.ee
info@rmehitus.ee
Tel 5020032

